6
NAVO-top 11 juni 2021

Aan de orde is het **tweeminutendebat NAVO-top 11 juni 2021 (CD d.d. 07/06)**.

De **voorzitter**:
We gaan meteen door met het volgende debat. Dat is het debat inzake de NAVO-top van 11 juni. Het commissiedebat vond eerder deze week plaats. We hebben twee sprekers van de zijde van de Kamer. De eerste is de heer Brekelmans van de fractie van de VVD. Ik geef hem graag het woord voor zijn twee minuten.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. China vormt een van de grootste dreigingen voor onze veiligheid en welvaart. China pleegt doorlopend cyberaanvallen, steelt onze bedrijfsgeheimen, investeert fors in alle onderdelen van het leger, schendt mensenrechten op grote schaal en probeert westerse landen tegen elkaar uit te spelen. De NAVO kan een belangrijke rol spelen om weerstand te bieden tegen deze groeiende macht en assertiviteit van China, terwijl we tegelijkertijd met China moeten blijven samenwerken op het gebied van handel en klimaat. Omdat China een unieke uitdaging vormt, moet de NAVO hier meer aandacht aan besteden en kiezen voor een specifieke benadering, in plaats van een landenneutrale benadering zoals het kabinet eerder voorstelde. Laten we vooral niet om de hete Chinese brij heen draaien. Daarom dien ik graag de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het kader van NAVO 2030 een onafhankelijke reflectiegroep is aangesteld, die een adviesrapport heeft uitgebracht over de toekomst van de NAVO;

constaterende dat de wereldwijde Chinese macht en assertiviteit groeit;

constaterende dat China een mondiale agenda hanteert om zijn economische macht en militaire bereik verder uit te breiden;

overwegende dat China hiermee een unieke uitdaging vormt, waartoe ook de NAVO zich te verhouden heeft;

overwegende dat China zo min mogelijk in staat moet worden gesteld om verschillen tussen NAVO-bondgenoten te exploiteren;

overwegende dat de reflectiegroep heeft aanbevolen dat:

- de NAVO meer tijd, (politieke) middelen, capaciteit en inspanningen moet wijden aan de veiligheidsuitdagingen waarvoor China het bondgenootschap stelt;
- er een politieke strategie moet worden ontwikkeld voor een wereld waarin China steeds belangrijker wordt;
- een apart overlegorgaan dient te worden ingericht waarin bondgenoten alle aspecten van hun veiligheidsbelangen vis-à-vis China met elkaar kunnen bespreken;

verzoekt de regering de aanbevelingen van de reflectiegroep NAVO 2030 met betrekking tot China over te nemen in plaats van te kiezen voor een landenneutrale benadering ten aanzien van China;

verzoekt de regering tijdens de NAVO-top op 14 juni 2021 en volgende relevante bijeenkomsten in het kader van NAVO 2030 actief te pleiten voor de aanbevelingen van de reflectiegroep 2030 ten aanzien van China,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Brekelmans, Van der Lee en Agnes Mulder.

Zij krijgt nr. 365 (28676).

Dank u wel. We gaan luisteren naar de laatste spreker van dit debat. Dat is de heer Jasper van Dijk van de fractie van de SP.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Voorzitter. Ik kon maandag helaas niet bij het commissiedebat over de NAVO-top aanwezig zijn, maar ik heb het uiteraard wel gevolgd. En ik ben wel wat geschrokken van het koudeoorlogsdenken dat ik bespeur bij een enkele collega, waardoor overal vooral vijanden en dreigingen worden gezien. Hoewel de NAVO van oorsprong vooral een defensieve alliantie dient te zijn, wordt nu voor sommigen een rol voor het bondgenootschap bepleit in het Verre Oosten. De SP ziet vooral graag dat de NAVO en Nederland ver weg blijven van het conflict tussen de VS en China. Nu, te midden van een pandemie, wereldwijde armoede en ongelijkheid, is echt niet de tijd om op zoek te gaan naar nieuwe conflicten. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de spanningen tussen de VS en China hoog oplopen, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan tussen twee kernwapenmachten;

van mening dat de-escalatie van de situatie nodig is;

verzoekt de regering in NAVO-verband de wens uit te spreken dat het bondgenootschap niet betrokken raakt bij het huidige conflict tussen de VS en China,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Jasper van Dijk.

Zij krijgt nr. 366 (28676).

Dank u wel. Tot zover de termijn van de Kamer. Kunnen de bewindspersonen reeds antwoorden? Nee? Ik schors een minuutje.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
We gaan vrolijk verder. Aansluitend doe ik het tweeminutendebat Conferentie over de Toekomst van Europa. Dat zou dus iets eerder zijn dan gepland. Dan kunnen we het aansluitend doen. Daarvoor heb ik nog wel een aantal woordvoerders nodig: de heer Amhaouch, de heer Eppink, de heer Kamminga ...

De heer **Sjoerdsma** (D66):
Mevrouw Kamminga.

De **voorzitter**:
Herstel: mevrouw Kamminga. Excuus. Het zou mooi zijn als die hiernaartoe kunnen komen. Dan kunnen we aansluitend dat debat doen. Dat zou de minister van Buitenlandse Zaken ook prettig vinden, denk ik. Het woord is aan haar.

☐

Minister **Kaag**:
Ik ben geheel in uw handen, meneer de voorzitter. Dan even over de twee moties die zijn ingediend. De eerste motie is de motie van Brekelmans, Van der Lee en Mulder. De Kamer weet dat wij als geen ander binnen NAVO- en EU-verband altijd aandacht vragen voor alle aspecten van China, de kansen maar ook de dreigingen, en in NAVO-verband zeer zeker. Wij onderschrijven dan ook de zorgen die deze motie uitspreekt over de toenemende macht en assertiviteit, en de noodzaak om die binnen NAVO-verband hoog op de agenda te blijven houden en te kijken of alle instrumenten van de NAVO qua analyse, strategie, samenwerking, cyber en data sharing toegerust zijn om slim en effectief te handelen binnen een NAVO-kader. Het belangrijkste deel van de motie is: overwegende dat de reflectiegroep heeft aanbevolen dat de NAVO meer tijd, politieke middelen, capaciteit en inspanningen moet wijden ... Wij zien dat als een onderstreping van wat Nederland steunt en ook van wat de NAVO doet. Afhankelijk van de ontwikkelingen en het gedrag van China moet de NAVO daarop anticiperen of reageren en waarvoor en politieke strategie moet worden ontwikkeld. In alle overlegorganen van de NAVO wordt er in toenemende mate bijna uitsluitend over China gesproken. Dit zal aanhouden. Dat onderkennen en onderstrepen wij ook. Het enige waar wij geen steun voor zien, is een apart overlegorgaan over China, omdat over China al in de integraliteit van alle overleggen van de NAVO wordt gesproken. Als ik de motie op deze manier mag uitleggen en u al naar gelang op de hoogte zal houden van verdere ontwikkelingen, dan kunnen wij deze motie oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:
Ik zit heel strak te kijken naar de heer Brekelmans, want die moet dit even beamen of ontkennen. Knikken of met het hoofd schudden is voldoende. Het gaat over de uitleg van uw motie.

De heer **Brekelmans** (VVD):
Het gaat er mij vooral om dat er in de overleggen die plaatsvinden specifiek over China wordt gesproken en dat niet in heel algemene zin, en dan ook nog in een bijzinnetje, over China wordt gesproken. Tijdens de overleggen die er zijn, zijn er momenten waarop de landen het daarover kunnen hebben. Als dat is wat de minister bedoelt, dan kan ik met de uitleg instemmen.

Minister **Kaag**:
Ik denk niet dat China in bijzinnetjes wordt besproken, nee. Dat kan ik bevestigen. Er zal ook een uitleg komen in het communiqué van de top, dat nu wordt uitonderhandeld, met specifieke aandacht weer voor China. Dat is een vervolg van discreet overleg op hoog niveau in de maanden daaraan voorafgaand.

De **voorzitter**:
En dus?

Minister **Kaag**:
En dus blijft het oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
Oordeel Kamer, prima.

Minister **Kaag**:
Dat had ik al gezegd, voorzitter.

Ik kom toe aan de motie op stuk nr. 366. Helaas weer: wij werken veel aan de-escalatie en constructieve dialoog. Verder herkennen wij niet helemaal de strekking van deze motie. We willen de regering ook niet laten verzoeken om in NAVO-verband de wens uit te spreken niet betrokken te raken. Want dat zou anticiperen op een situatie die nog niet bestaat. Wij ontraden derhalve deze motie.

De **voorzitter**:
Prima. Dank aan de beide bewindspersonen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Let op, wij gaan vandaag over deze moties stemmen. Dat zal rond de klok van half twee zijn, om 13.25 uur. Dus wij gaan vandaag stemmen over deze moties, omdat die NAVO-top morgen ... herstel, maandag plaatsvindt. Dank aan de minister van Defensie. Ik schors een kort ogenblik en dan hoop ik heel snel door te gaan met het volgende tweeminutendebat.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.